

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa
KOG.571.2016.2016.PO

Protokół kontroli

1. Kontrolę przeprowadzono w Męskiej Szkole Podstawowej i Gimnazjum „Żagle, w Warszawie, przy ul. Pożaryskiego 28, 04-703 Warszawa Międzyzlesie, której dyrektorem jest Pan Dariusz Justyniarski.
2. Kontrolę w dniu 17 marca 2017 r. przeprowadził Przemysław Ogonowski – zastępca dyrektora Wydziału Kształcenia Ogólnego Kuratorium Oświaty w Warszawie na podstawie upoważnienia z dnia 15 marca 2017 r. nr KOG.571.2016.2016.PO wydanego przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty. Numer wpisu do księgi kontroli 11.
3. Tematyka kontroli: **zagadnienia dotyczące przeciwdziałania przemocy i ochrony dziecka przed przemocą w związku z pismem MEN DWKI-WPB.4017.7.2017.KK**
4. W trakcie kontroli przeprowadzono rozmowę z dyrektorem szkoły oraz dokonano analizy następującej dokumentacji:
 - 1) „Szkolny program profilaktyki i wychowania”
 - 2) statut
 - 3) Model Edukacyjny Szkół i Przedszkoli Stowarzyszenia „Sternik”
 - 4) Przeciwdziałanie przemocy – procedura „Niebieskie Karty”
 - 5) wydruk z dziennika elektronicznego dotyczący „zajęć z wychowawcą”

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 ze zm.);
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U.2015r. poz. 1270);
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977 ze zm.)
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r., poz. 208)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz.U.2011 r., Nr 209, poz. 1245);
- Konstytucja RP;
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;
- Konwencja o Prawach Dziecka.

1. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia.

Do szkoły uczęszcza obecnie 520 uczniów – chłopców.

W szkole zatrudniony jest psycholog, 3 terapeutów pedagogicznych. Zajmują się udzielaniem wsparcia uczniom i ich rodzicom. Zdaniem dyrektora terapia jest głównie potrzebna w klasa 0-3 i 4-6.

W bieżącym roku szkolnym w okresie: wrzesień- październik wychowawcy klas przeprowadzili zajęcia na temat: „Prawa dziecka, przemoc, przemoc w rodzinie” (14 zajęć w różnych klasach). W okresie kwiecień-maj są planowane zajęcia w blokach dla uczniów klas pierwszych gimnazjum. W bieżącym

Parafy* 1
kontrolującego dyrektora szkoły

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz.1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

roku szkolnym zaplanowano (kwiecień-maj 2017 r.) lub przeprowadzono (grudzień 2016 r.) w klasach gimnazjum zajęcia nt. „Nadużycia i przemoc seksualna”.

Dokumentacja szkolna zawiera zapisy dotyczące przeciwdziałania przemocy.

1) Statut „ZAGLE” Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia STERNIK oraz Statut „ZAGLE” Gimnazjum Stowarzyszenia STERNIK:

- § 20 statutu szkoły stanowi, że: *wszyscy nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni Szkoły, a w szczególności wychowawca, opiekun ucznia oraz psycholog szkolny, zobowiązani są do przewidzianych prawem działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.*
- § 25 stanowi, że *uczeń ma prawo (...) do warunków pobytu w Szkole, zapewniających bezpieczeństwo, ochronę przed wszelkiego rodzaju formami przemocy fizycznej bądź psychicznej.*

2) Model Edukacyjny Szkół i Przedszkoli Stowarzyszenia „STERNIK”.

- w części 1 „Rola rodziców w wychowaniu dzieci” zawarto zapis: *Bliska Współpraca z rodzicami ma także na celu przeciwdziałania jakimkolwiek formom przemocy w rodzinie. Dzięki regularnym spotkaniom tutora z uczniem oraz rodzicami, sytuacje przemocy lub zagrożenia przemocą w rodzinie mogą być wykryte na wczesnym etapie i wówczas zostają podjęte odpowiednie środki zaradcze, a w razie konieczności – uruchomione zostają przewidziane prawem procedury (str. 3);*
 - w części „Dyscyplina jako narzędzie wychowawcze” zawarto zapis: *Również całkowicie zabronione są kary cielesne i wszystkie inne, które powodują upokorzenie dla ucznia ze względu na ton głosu, niekulturalne zachowanie nauczyciela lub jego odpychającą postawę czy dystans (str. 35).*
- Podczas podpisania umowy rodzice zapoznają się z tym dokumentem i zobowiązują się do jego przestrzegania.

3) Regulamin szkoły (rozdział „Prawa ucznia”)

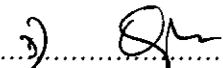
- część II Prawa ucznia, pkt 3: *Uczeń ma prawo do nietykalności cielesnej, zarówno w szkole, jak i w domu. W przypadku naruszenia tej nietykalności, uczeń ma prawo poinformować nauczyciela lub dyrektora szkoły, który z kolei jest zobowiązany do interwencji w tej sprawie zgodnie z obowiązującym prawem. (str. 3), który z kolei jest zobowiązany do interwencji w tej sprawie zgodnie z obowiązującym prawem.*

Wyciąg z regulaminu, tj. część II zawierająca Prawa ucznia jest umieszczona na gazetce informacyjnej dla rodziców i uczniów.

4) Procedura przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Procedura „Niebieskie Karty”) obowiązująca od dnia 17 czerwca 2013 r. – procedura przygotowana na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy ‘Niebieska Karta”. Niniejsza procedura zobowiązuje *dyrektora szkoły i nauczycieli do reagowania w sytuacji uzasadnionego podejrzenia o stosowaniu przemocy w rodzinie ucznia.*

Prowadzona jest ewidencja „Niebieska Karta” – łącznie wprowadzono 4 takie karty. Są to działania przede wszystkim profilaktyczne, w trzech przypadkach nie odnotowano potwierdzonych zdarzeń agresji:

- rodzic poinformował o sprawie rozwodowej (nie wszczęto procedury);
- rodzic poinformował o problemie alkoholowym i sprawie rozwodowej (nie wszczęto procedury);;
- zarejestrowano również e-maila (grudzień 2016 r.) w związku z zauważonym siniakiem na twarzy ucznia (przekazanie informacji na temat jego wyglądu). Odybła się rozmowa z opiekunem ucznia, który podczas rozmowy stwierdził, że siniak powstał w wyniku przypadkowego zderzenia na terenie szkoły (nie wszczęto procedury);
- pismo z prośbą o udział pedagoga/ psychologa w zespole interdyscyplinarnym – grupa robocza w sprawie podjęcia działań przemocowych (marzec 2016 r.) – w pracach zespołu udział wzięł psycholog

Parafy*.....
kontrolującego | dyrektora szkoły

2

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz.1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

szkolny, (sprawa dotyczyła matki ucznia oraz dzieci doznających przemocy ze strony męża/ojca). Procedura „Niebieskie karty” obecnie została zakończona (luty 2017 r.).

5) Szkoła posiada Szkolny Program Profilaktyki i Wychowania obowiązujący w roku szkolnym 2016/17, będący integralnym elementem statutu szkoły. Zgodnie z niniejszym programem działania profilaktyczne są prowadzone we współpracy z instytucjami zewnętrznymi: Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną Warszawa-Wawer, strażą miejską.

W programie zawarto diagnozę problemów występujących w społeczności szkolnej, zgodnie z którą największymi problemami i zagrożeniami w szkole są:

- przypadki stosowania przemocy i agresji głównie werbalnej,
- używanie wulgaryzmów,
- brak znajomości zasad współżycia w grupie, nadmierny egoizm,
- niska kultura osobista,
- trudności w nauce,
- przypadki palenia papierosów,
- cyberprzemoc.

Działania Programu są skierowane na zaangażowanie społeczne uczniów, podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców, przeciwdziałanie agresji i przemocy, profilaktykę uzależnień, integrację, przeciwdziałanie wykluczeniu, wzmacniania relacji rodziców i dzieci, kształtowanie postaw patriotycznych.

Dyrektor oświadczył, że sprawy związane z bezpieczeństwem są dla szkoły priorytetowe. Podczas rekrutacji odbywana jest rozmowa z rodzicami: „mama i tata muszą się stawić, prezentujemy co proponujemy”. Na poziomie umowy rodzice zobowiązują się, że 3 razy w ciągu roku spotkają się razem z opiekunem – tutorem. W szkole funkcjonuje tutoring. Każdy uczeń ma własnego tutora, z którym spotyka się indywidualnie co najmniej raz w miesiącu. Łącznie w ciągu roku szkolnego odbywa się około 5 tys. spotkań. Zdaniem dyrektora poprzez ten system spotkań z tutorem, „spotkania z rodzicami są naturalnym elementem funkcjonowania szkoły”. Dyrektor podkreślił, że w przypadku dostrzeżenia przez tutora trudnych sytuacji rodzinnych, jest on zobowiązany do poinformowania o nich dyrektora i psychologa szkolnego.

Podczas obserwacji w szkole stwierdzono, że drzwi do klas umożliwiają wgląd i obserwację zachowania nauczyciela i uczniów w każdej klasie (okienko w drzwiach).

Dyrektor poinformował również o regularnych warsztatach dla rodziców prowadzonych we współpracy z Akademią Familijną m. in. metodą „case study” – rozwiązywanie problemów wychowawczych bez stosowania przemocy. (w bieżącym roku uczestniczy 60 osób). Szkoła zachęca szczególnie rodziców, „kiedy następuje przełom w rozwoju dziecka”.

W szkole zorganizowano wykłady dla rodziców wspierające rodziców w pracy wychowawczej z dzieckiem, szkolenie dotyczące agresji i przemocy (październik 2016 r.)

W trakcie ferii zimowych rozpoczęto szkolenie dla nauczycieli dotyczące agresji, pozwalające m.in. wykryć przypadki agresji uczniów. będącej wynikiem przemocy w rodzinie. Szkolenie ma charakter cykliczny (raz w miesiącu 2 h).

W szkole dystrybuuje za pomocą poczty elektronicznej „Tygodnik dla rodziców”, biuletyn informacyjny, gdzie informuje się m.in. o działaniach podejmowanych w szkole.

Ponadto dyrektor oświadczył, że wypowiedzi nt. badań dotyczących stosowania przemocy nie były mu wcześniej znane, przed interwencją Rzecznika Praw Dziecka.

Parafy*
kontrolującego dyrektora szkoły

3

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz.1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

Przedmiotowych wypowiedzi dyrektor nie słyszał. odbył „rozmowę korygującą”.
W wyniku tej rozmowy swoją zgodę w Telewizji Republika na publikowanie
ww. treści. Zostały również usunięte treści na stronie prowadzonej

Na podstawie rozmowy z dyrektorem szkoły należy stwierdzić, że szkolenia organizowane są cyklicznie w stosunku do nauczycieli, natomiast w stosunku do rodziców w zależności od potrzeb. Szkoła przekazuje również rekomendacje dla chłopców gimnazjum i liceum udziału w wolontariacie, np. Śródborów – dom dla seniorów 2015/2016 r., Helenów – opieka nad dziećmi niepełnosprawnymi, pomoc w sprzątaniu 2016/2017 r. - celem zajęć było wzbudzanie empatii.

Zgodnie z informacją uzyskaną od dyrektora szkoła w zakresie rozpoznawania przemocy posługuje się dokumentem propagowanym przez ORE „ Przemoc w rodzinie”. Zgodnie z kategoryzacją tego dokumentu w szkole nie zachodziły przesłanki Kategorii „A”. Zdaniem dyrektora grupą docelową szkoły są rodziny pełne, gdzie „rodzice mają duże poczucie troski o rozwój dziecka”. Natomiast pojawia się kategoria „C” – tj. sytuacja rozwodu rodziców lub pojawia się problem alkoholowy. Dyrektor podkreśla, że „gdyby zachodziły przesłanki Kategorii „A”, przy takich regularnych spotkaniach byłoby to łatwe do wychwycenia”. Szkoła odbywa trzy spotkania w roku z rodzicami. Przychodzą oboje rodzice wspólnie. Poruszane są różne tematy dotyczące dziecka, wychowania. Dzieci są „wychowywane do wolności”, aby uczniowie mogli dokonywać właściwych wyborów.

Dyrektor wskazał, że w zakresie kontaktów z uczniem zalecane jest tylko podanie ręki. („Generalnie jesteśmy ostrożni w tym zakresie.”) W przypadku dzieci dystans obcowania jest bliższy niż w przypadku kontaktów osób dorosłych.

Dyrektor zadeklarował , że planowana jest kontynuacja współpracy ze strażą miejską, praca metodą tutoringu z uczniami i rodzicami (ma to być wyróżnik szkoły); kontynuacja szkoleń w zakresie procedury „Niebieskie Karty” dla nowych nauczycieli; Akademia Familijna (z „case study” – warsztaty); Szkolenia dla nauczycieli z komunikacji - praca w grupach, praca w kontakcie indywidualnym (tutoringu), ponieważ nie wszyscy nauczyciele posiadają wystarczające umiejętności w tym zakresie.

Wobec powyższych ustaleń należy uznać, że nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania i upowszechniania wiedzy na temat praw dziecka i praw ucznia, w tym przeciwdziałania przemocy.

Należy wskazać jednak, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty - Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 ze zm. w szkole powinny funkcjonować dwa programy: program profilaktyki i program wychowawczy (art. 54). Odstąpiono od wydania w tym zakresie zalecenia, ponieważ w uchwalonych zmianach od dnia 1 września w ustawie Prawo Oświatowe będzie funkcjonował jeden program: wychowawczo-profilaktyczny (art. 84 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe - Dz. U. z 2017 r. poz. 59).

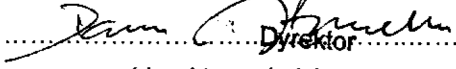
Zalecenia

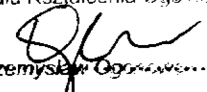
Nie wydano.

Parafy* 4
kontrolującego dyrektora szkoły

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz.1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.

7. Dyrektor szkoły ma prawo zgłosić Mazowieckiemu Kuratorowi Oświaty w ciągu 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli pisemne, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole.
8. Protokół podpisali:

Dariusz Justyniarski

.....
Dyrektor
(dyrektor szkoły)

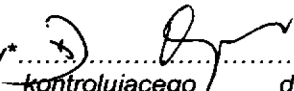
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Kształcenia Ogólnego

.....
Przemysław Ogórnik
(przeprowadzający kontrolę)

Warszawa, dnia 24 marca 2017r.
(miejsowość)

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor szkoły/placówki, w której przeprowadzono kontrolę, a drugi włącza się do akt kontroli.

Poświadczam odbiór protokołu kontroli

Dariusz Justyniarski

.....
Dyrektor
(data, podpis i imienna pieczęć dyrektora szkoły/placówki
24.03.2017

Parafy*
kontrolującego dyrektora szkoły

*zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015 r., poz.1270) „parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu”.